

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINĖS ADVOKATĖS
JULIANE KOKOTT IŠVADA,
pateikta 2020 m. kovo 26 d.¹

Sujungtos bylos C-119/19 P ir C-126/19 P

**Europos Komisija
prieš
Francisco Carreras Sequeros ir kt.
ir
Europos Sąjungos Taryba
prieš**

Francisco Carreras Sequeros ir kt.

„Apeliacinis skundas – Viešosios tarnybos teisė – 2014 m. sausio 1 d. Pareigūnų tarnybos nuostatų reforma – Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis – Naujos specialios nuostatos dėl atostogų dienų suteikimo, taikomos trečiosiose šalyse dirbantiems pareigūnams – Neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 31 straipsnio 2 dalis – Teisė į atostogas“

I. Įvadas

1. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 31 straipsnio 2 dalyje užtikrinama teisė į mokamas atostogas, bet nenustatoma jų trukmė. Taigi kyla klausimas, kaip turėtų būti vertinama naujoji tvarka, pagal kurią Sąjungos tarnautojams suteikiamos gerokai trumpesnės atostogos nei anksčiau.
2. Tai yra pagrindinis šio apeliacinio skundo klausimas. Jis susijęs, pirma, su pagrindinės teisės vertinimo metodu ir aprėptimi, antra, su teisės aktų leidėjo nustatytos pusiausvyros teismine kontrole.

II. Teisinis pagrindas

A. Pagrindinių teisių chartija

3. Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje dėl tinkamų ir teisingų darbo sąlygų nustatyta:

„Kiekvienas darbuotojas turi teisę į <...> kasmetines mokamas atostogas.“

4. Pagal su Pagrindinių teisių chartija susijusius išaiškinimus² 31 straipsnio 2 dalis grindžiama „Direktyva 93/104/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų, taip pat Europos socialinės chartijos 2 straipsniu ir Bendrijos darbuotojų teisių chartijos 8 punktu“.

¹ Originalo kalba: vokiečių.

² OL C 303, 2007, p. 17.

B. Europos socialinė chartija

5. Dėl Europos socialinės chartijos Europos Taryba susitarė 1961 m.³, ji įsigaliojo 1965 m. Pataisyta 1996 m. redakcija⁴ įsigaliojo 1999 m. Visos valstybės narės ratifikavo vieną iš šių dviejų redakcijų, abiejų redakcijų 2 straipsnyje nustatyta teisė į kasmetines mokamas atostogas:

„Siekdamos užtikrinti, kad būtų veiksmingai įgyvendinta teisė į tinkamas darbo sąlygas, Šalys įsipareigoja <...> nustatyti ne mažiau kaip keturių savaitių kasmetines mokamas atostogas <...>“

C. Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartija

6. Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartiją⁵ 1989 m. priėmė Europos Vadovų Taryba⁶. Teisė į kasmetines mokamas atostogas nustatyta I antraštinės dalies dėl pagrindinių socialinių teisių nuostatose, skirtose gyvenimo ir darbo sąlygoms gerinti (8 punktas):

„Kiekvienas Europos bendrijos darbuotojas turi teisę į savaitės poilsio laiką ir mokamas kasmetines atostogas, kurių trukmė turi būti palapsniui suderinta atsižvelgiant į nacionalinę praktiką.“

D. Antrinė teisė

1. Pareigūnų tarnybos nuostatai

7. Bendroji nuostata – Reglamento Nr. 31 dėl Pareigūnų tarnybos nuostatų⁷ (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai) 1e straipsnio 2 dalis – suformuluota taip:

„Dirbantiems pareigūnams sudaromos darbo sąlygos, atitinkančios reikiamus sveikatos ir saugos standartus, kurie turi būti bent lygiaverčiai minimaliesiems reikalavimams, taikomiems pagal tose srityse, vadovaujantis Sutartimis, patvirtintas priemonės.“

8. IV antraštinėje dalyje dėl pareigūnų darbo sąlygų yra 2 skyrius dėl pareigūnų atostogų. 57 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyta:

„Pareigūnai ir tarnautojai turi teisę gauti kasmetines atostogas, kurios trunka ne trumpiau kaip 24 darbo dienas ir ne ilgiau kaip 30 darbo dienų per kalendorinius metus, atsižvelgiant į taisykles, kurias, pasikonsultavusi su Tarnybos nuostatų komitetu, bendru sutarimu nustato kiekvienos Sąjungos institucijos paskyrimų tarnyba.“

9. Pareigūnų tarnybos nuostatų X priede įtvirtintos specialios nuostatos, taikomos trečiojoje šalyje dirbantiems Europos Sąjungos pareigūnams. Iki 2013 m. gruodžio 31 d. kiekvienais kalendoriniais metais pareigūnas turėjo teisę į tris su puse dienos metinių atostogų už kiekvieną tarnybos mėnesį.

3 Europos sutarčių serija Nr. 35.

4 Europos sutarčių serija Nr. 163.

5 Tarybos dokumentas 10928/89. Komisijos leidinį galima rasti ES leidinių biuro tinklavietėje: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/51be16f6-e91d-439d-b4d9-6be041c28122/language-de/format-PDF>.

6 1989 m. gruodžio 8 ir 9 d. Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės išvados.

7 Reglamentas Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatantis Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas (OL 45, 1962, p. 1385).

10. 2013 m. spalio 22 d. Reglamentu Nr. 1023/2013⁸ X priedo 6 straipsnis buvo iš dalies pakeistas taip:

„Kiekvienais kalendoriniais metais pareigūnas turi teisę į dvi dienas metinių atostogų už kiekvieną tarnybos mėnesį.

Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, į trečiąsias šalis jau komandiruoti pareigūnai nuo 2014 m. sausio 1 d. turi teisę:

- į tris darbo dienas nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d.;
- dvi su puse darbo dienų nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d.“

11. Šiuo klausimu Reglamento Nr. 1023/2013 27 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„turi būti modernizuotos trečiosiose šalyse dirbančio personalo darbo sąlyg[os]: jos turėtų būti veiksmingesnės išlaidų požiūriu, be to, jas taikant turėtų būti taupomos lėšos. Turėtų būti suderinti teisės į kasmetines atostogas elementai <...>“.

12. Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 8 straipsnyje numatytos specialios atostogos poilsiui:

„Išimties tvarka paskyrimų tarnyba specialiu motyvuotu sprendimu gali suteikti pareigūnui atostogų poilsiui dėl ypač sunkių gyvenimo jo tarnybos vietoje sąlygų. Kiekvienoje tokioje vietovėje skiriančioji institucija nustato miestą (miestus), [kuriame] kuriuose galima gauti tokias atostogas.

Pareigūnai, kurie pagal Tarnybos nuostatų 24a straipsnį dalyvauja mokymuose ir kuriems pagal šio straipsnio pirmą pastraipą suteikiamos atostogos poilsiui, prirėkus derina mokymams skirtą laiką su savo atostogomis.“

2. Darbo laiko direktyva

13. Direktyva 93/104/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų⁹ panaikinta Darbo laiko direktyva¹⁰.

14. Iš Darbo laiko direktyvos 4 konstatuojamosios dalies matyti, kad tikslo gerinti darbuotojų sveikatą darbe neturėtų nusverti grynai ekonominės priežastys.

15. Darbo laiko direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje nustatytas minimalus keturių savaitių kasmetinių atostogų laikotarpis:

„Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad kiekvienas darbuotojas turėtų teisę į bent keturių savaitių mokamas kasmetines atostogas pagal nacionalinės teisės aktais ir (arba) praktika nustatytas teisės į tokias atostogas ir jų suteikimo sąlygas.“

⁸ 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas), kuriuo iš dalies keičiami Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygos (OL L 287, 2013, p. 15).

⁹ 1993 m. lapkričio 23 d. Tarybos direktyva dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (OL L 307, 1993, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 2 t., p. 197).

¹⁰ 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (OL L 299, 2003, p. 9; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 381).

III. Bylos aplinkybės ir procesas Bendrajame Teisme

16. Ieškovai Bendrajame Teisme F. Carreras Sequeros ir kt. (toliau – ieškovai) yra Europos Komisijos pareigūnai arba sutartininkai. Visi jie buvo komandiruoti dirbti į trečiąją šalį ir ten dirbo dar iki 2014 m. sausio 1 d.

17. Pagal naujojo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio antros pastraipos pirmą įtrauką ieškovams 2014 m. buvo suteiktos 36 darbo dienų kasmetinės atostogos, palyginti su 42 darbo dienų atostogomis ankstesniais metais. Atitinkamus ieškovų skundus paskyrimų tarnyba arba sudaryti tarnybos sutartis įgaliota tarnyba atmetė vienodai surašytais sprendimais.

18. Dėl šios priežasties ieškovai pareiškė ieškinį Europos Sąjungos tarnautojų teisme, kuriuo prašo pripažinti naująjį Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnį neteisėtu ir panaikinti sprendimus, kuriais nuo 2014 m. sutrumpintos jų kasmetinės atostogos.

19. Vėliau ieškinys buvo perduotas Bendrajam Teismui. Šioje byloje Bendrasis Teismas leido Europos Sąjungos Tarybai ir Europos Parlamentui įstoti į bylą palaikyti Komisijos.

20. Skundžiamu 2018 m. gruodžio 4 d. Sprendimu *Carreras Sequeros ir kt. / Komisija* (T-518/16, EU:T:2018:873) Bendrasis Teismas panaikino sprendimus sumažinti kasmetinių atostogų dienų, suteiktų ieškovams 2014 m., skaičių.

21. Priimdamas tokį sprendimą Bendrasis Teismas rėmėsi aplinkybe, kad Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje numatyta teise, atsižvelgiant į jos pobūdį, iš principo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas pagerinti darbuotojų gyvenimo ir darbo sąlygas¹¹. Esminis kasmetinių atostogų sutrumpinimas per trejus metus nuo 42 iki 24 dienų negali būti laikomas suderinamu su principu, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas pagerinti suinteresuotųjų asmenų gyvenimo ir darbo sąlygas¹². Tokio sutrumpinimo nekompensuoja kitos suinteresuotųjų asmenų privilegijos¹³, ir nėra jokio aiškaus pateisinimo¹⁴. Kalbant apie nuorodą į lėšų taupymą, jau buvo nuspręsta, kad siekiant pateisinti pagal Chartijos 31 straipsnio 2 dalį užtikrinamos teisės į kasmetines mokamas atostogas pažeidimą bet kuriuo atveju negalima remtis argumentais dėl būtinumo apsaugoti Sąjungos finansinius interesus¹⁵. Taip pat negalima teigti, kad teisės aktų leidėjas siekė užtikrinti tinkamą pusiausvyrą tarp tikslo modernizuoti ir suinteresuotųjų asmenų teisių. Taigi, siekdama priimti skundžiamus sprendimus, Komisija negalėjo pagrįstai remtis naujuoju Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsniu¹⁶.

IV. Procesas Teisingumo Teisme

22. Apeliacinius skundus dėl skundžiamo sprendimo, kuriuos Teisingumo Teismas sujungė, pateikė Komisija (byla C-119/19 P) ir Taryba (byla C-126/19 P). Taryba, be savo apeliacinio skundo, pateikė taip pat kaip skundas suformuluotą priešpriešinį apeliacinį skundą dėl Komisijos apeliacinio skundo.

23. 2019 m. liepos 29 d. Nutartimi *Komisija / Carreras Sequeros ir kt. ir Taryba / Komisija* (C-119/19 P ir C-126/19 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:658) Teisingumo Teismo pirmininkas atsisakė patenkinti Europos išorės veikslių tarnybos prašymą įstoti į bylą.

11 Skundžiamo sprendimo 88 punktas.

12 Skundžiamo sprendimo 90 punktas.

13 Skundžiamo sprendimo 91–96 punktai.

14 Skundžiamo sprendimo 98 ir paskesni punktai.

15 Skundžiamo sprendimo 102 punktas, kuriame daroma nuoroda į 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimą *Europos Komisija / Guido Strack. Peržiūra* (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 55 punktas).

16 Skundžiamo sprendimo 112 punktas.

24. Europos Komisija prašo:

- panaikinti 2018 m. gruodžio 4 d. Sprendimą *Carreras Sequeros ir kt. / Komisija* (T-518/16),
- grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl antrojo, trečiojo ir ketvirtojo ieškinio pagrindų,
- atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.

25. Europos Sąjungos Taryba apeliaciniame skunde ir priešpriešiniame apeliaciniame skunde prašo:

- patenkinti jos apeliacinį skundą ir priešpriešinį apeliacinį skundą,
- išspręsti bylą iš esmės ir atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,
- priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas, Tarybos patirtas per šį procesą.

26. Europos Parlamentas prašo:

- patenkinti apeliacinius skundus sujungtose bylose C-119/19 P ir C-126/19 P.

27. F. Carreras Sequeros ir kt. prašo:

- atmesti Komisijos (C-119/19 P) ir Tarybos (C-126/19 P) apeliacinius skundus ir Tarybos priešpriešinį apeliacinį skundą byloje C-119/19 P,
- priteisti iš Komisijos ir Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

28. Bylos šalys pateikė rašytines pastabas ir buvo išklaudytos per 2020 m. vasario 3 d. teismo posėdį.

V. Vertinimas

29. Bendrajame Teisme pareikštu ieškiniu formaliai tiesiogiai skundžiami sprendimai, kuriais buvo nustatytas ieškovų atostogų dienų skaičius 2014 m. Vis dėlto šie sprendimai buvo neišvengiama Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnyje nustatytos naujos pareigūnų trečiosiose šalyse atostogų tvarkos pasekmė. Taigi ieškovai pateikė šios naujos tvarkos, dėl kurios bylos šalys nesutaria Bendrajame Teisme ir pateiktuose apeliaciniuose skunduose, neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą pagal SESV 277 straipsnį.

30. Pirmiausia išdėstysiu, kodėl Tarybos priešpriešinis apeliacinis skundas yra nepriimtinas, ir aptarsiu apeliantų argumentus, susijusius su Bendrojo Teismo jurisdikcija. Toliau nagrinėsiu kritiką, susijusią su skundžiamo sprendimo pagrįstumu.

A. Dėl Tarybos priešpriešinio apeliacinio skundo priimtumo

31. Ši byla ypatinga tuo, kad, viena vertus, ir Komisija, ir Taryba pateikė apeliacinius skundus dėl skundžiamo Bendrojo Teismo sprendimo, t. y. šiuo metu sujungtose bylose C-119/19 P ir C-126/19 P, kita vertus, Taryba taip pat pateikė priešpriešinį apeliacinį skundą dėl Komisijos apeliacinio skundo (byla C-119/19 P); jame Taryba nurodo tuos pačius, net taip pat suformuluotus, apeliacinio skundo pagrindus dėl to paties Bendrojo Teismo sprendimo, kurį jau ginčijo savo apeliaciniame skunde byloje C-126/19 P.

32. Žinoma, negalima atmesti galimybės, kad sprendimas gali būti lygiagrečiai ginčijamas apeliaciniu skundu ir priešpriešiniu apeliaciniu skundu¹⁷. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad vėliau dėl ginčo tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu pareikštą ieškinį dėl to paties teisės akto panaikinimo reikia atmesti kaip nepriimtina dėl *lis pendens*¹⁸, bylos šalis taip pat gali pateikti tik vieną tais pačiais pagrindais pagrįstą apeliacinį skundą dėl Bendrojo Teismo sprendimo¹⁹.

33. Taigi Tarybos priešpriešinį apeliacinį skundą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

B. Ieškinio Bendrajame Teisme priimtumas (pirmasis Tarybos apeliacinio skundo pagrindas)

34. Pirmuoju apeliacinio skundo pagrindu Taryba nurodo, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, susijusią su jo jurisdikcija. Šiuo apeliacinio skundo pagrindu Taryba kritikuoja Bendrąjį Teismą, pirma, dėl jo priimto nurodymo, antra, dėl reikšmės, kurią Bendrasis Teismas suteikė neteisėtumu grindžiamam prieštaravimui.

1. Dėl tariamo Bendrojo Teismo nurodymo

35. Pirmojo apeliacinio skundo pagrindo pirmoje dalyje Taryba, palaikoma Komisijos ir Parlamento, nesutinka su tuo, kad Bendrasis Teismas ginčijamą sprendimą byloje traktuoja kaip kasmetinių atostogų dienų skaičiaus sumažinimą ieškovams. Atostogų dienų nebuvo sumažinta, jos buvo nustatytos pagal taikytinas taisykles. Taip traktuodamas Bendrasis Teismas netiesiogiai nurodo Komisijai suteikti ieškovams tam tikrą atostogų dienų skaičių. Tačiau Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos duoti tokių nurodymų.

36. Tiesa, kaip pripažįsta pati Taryba, ginčijami sprendimai, t. y. atostogų dienų nustatymas ieškovams 2014 m., nekelia abejonių. Neatsižvelgiant į tai, kaip panaikinti sprendimai traktuojami, Bendrojo Teismo sprendimo poveikį lemia SESV 266 straipsnio pirma pastraipa. Pagal šią nuostatą Komisija privalo imtis priemonių Bendrojo Teismo sprendimui pagrindinėje byloje įvykdyti – nei daugiau, nei mažiau. Jei visas skundžiamas sprendimas būtų paliktas galioti, Komisija nebegalėtų taikyti ieškovams atostogų tvarkos pakeitimų ir privalėtų priimti sprendimus dėl jų pagal ankstesnę tvarką²⁰.

37. Taigi šis prieštaravimas iš tikrųjų susijęs ne su tariama Bendrojo Teismo klaida vertinant jo jurisdikciją, o su sprendimu dėl esmės ir visų pirma su skundžiamo sprendimo 112 punkte pateikta netiesiogine išvada, kad Komisija, nustatydamą atostogų dienų skaičių ieškovams, negalėjo remtis naujuoju Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsniu. Ar toks sprendimas turi būti paliktas galioti, bus aptarta toliau.

38. Tarybos pirmojo apeliacinio skundo pagrindo pirma dalis, kiek ja ginčijamas tariamas Bendrojo Teismo nurodymas, grindžiama klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu, todėl turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

17 2009 m. spalio 6 d. Sprendimas *GlaxoSmithKline Services / Komisija* (C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P ir C-519/06 P, EU:C:2009:610, 31 punktas) ir 2016 m. birželio 29 d. Nutartis *Europos ombudsmenas / Staelen* (C-337/15 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2016:670, 16 ir 17 punktai).

18 1988 m. rugsėjo 22 d. Sprendimas *Prancūzija / Parlamentas* (358/85 ir 51/86, EU:C:1988:431, 12 punktas) ir 2005 m. lapkričio 24 d. Sprendimas *Italija / Komisija* (C-138/03, C-324/03 ir C-431/03, EU:C:2005:714, 64 punktas).

19 2017 m. balandžio 5 d. Sprendimas *Changshu City Standard Parts Factory ir Ningbo Jinding Fastener / Taryba* (C-376/15 P ir C-377/15 P, EU:C:2017:269, 30 ir 31 punktai).

20 1989 m. vasario 28 d. Sprendimas *Cargill* (201/87, EU:C:1989:100, 21 punktas) ir 2001 m. lapkričio 8 d. Sprendimas *Silos* (C-228/99, EU:C:2001:599, 33 punktas).

2. Dėl neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo apimties

39. Pirmojo apeliacinio skundo pagrindo antroje dalyje Taryba, palaikoma Komisijos ir Parlamento, nesutinka su tuo, kad Bendrasis Teismas išplėtė SESV 277 straipsniu grindžiamą prieštaravimą dėl neteisėtumo, taikydamas jį visai Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnyje nustatytai atostogų tvarkai, t. y. taip pat 2015 m. ir 2016 m. taikytinoms nuostatoms, nors ieškinyje buvo pareikštas tik dėl sprendimų, priimtų dėl teisių į atostogas 2014 m.

40. SESV 277 straipsnio tikslas nėra leisti šaliai ginčyti kurio nors teisės akto teisėtumą pasinaudojant ieškiniu teisme. Teisės aktas, kurio teisėtumas ginčijamas, veikiau turi būti tiesiogiai ar netiesiogiai taikomas faktinėms aplinkybėms, kurios yra ieškinio dalykas²¹. Bendrasis Teismas teisingai patikslino, kad neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo apimtis turi būti tokia, kokia būtina norint išspręsti ginčą²².

41. Vis dėlto skundžiamo sprendimo 31 punkte Bendrasis Teismas pritarė pakankamai plačiam SESV 277 straipsnio aiškinimui, kad būtų užtikrinta veiksminga institucijų bendro pobūdžio teisės aktų teisėtumo kontrolė asmenims, kurie negali dėl tų aktų pareikšti tiesioginio ieškinio. Taigi į SESV 277 straipsnio taikymo sritį turi patekti institucijų teisės aktai, kurie buvo svarbūs priimant skundžiamą sprendimą. Dėl šios priežasties, Bendrojo Teismo nuomone, pakanka, kad minėtas sprendimas būtų iš esmės grindžiamas šiais teisės aktais, nors jie formaliai nėra sprendimo teisinis pagrindas.

42. Šios išvados nevisiškai atitinka Teisingumo Teismo jurisprudenciją. Teisingumo Teismo manymu, veiksminga teisėtumo kontrolė taikant SESV 277 straipsnį yra būtina tik tiek, kiek priimami įgyvendinimo sprendimai, kurie yra tiesiogiai ir konkrečiai susiję su ieškovo²³.

43. Jei ši jurisprudencija būtų taikoma griežtai, neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas turėtų apsiriboti Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio antros pastraipos pirmoje įtraukoje pateikta pereinamojo laikotarpio nuostata dėl 2014 m. Ginčo dalykas yra tik nustatytos teisės į atostogas už šiuos metus, o ne už vėlesnius metus.

44. Mano nuomone, skundžiamo sprendimo 32–35 punktuose pateikti Bendrojo Teismo argumentai, kad skirtingus pereinamojo laikotarpio nuostatų etapus ir galutines nuostatas siejantis ryšys pateisina išplėstinį neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo taikymą šioms visoms nuostatoms, nėra pakankami. Iš tiesų nebuvo jokių kliūčių nutraukti šį ryšį ir nagrinėti prieštaravimą tik dėl pirmojo pereinamojo laikotarpio nuostatų etapo. Be to, būtų išlikusi galimybė įgyvendinant nuostatų tikslus atsižvelgti į laikiną pobūdį ir ryšį su galutine atostogų tvarka.

45. Vis dėlto manau, kad Bendrasis Teismas galiausiai rado tinkamą išeitį. Tiesa, neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas formaliai negali lemti netiesiogiai ginčijamos nuostatos panaikinimo, be to, prieštaravimas nesukelia teisinių pasekmių kitoms bylos šalims. Šiaip ar taip, visapusiškai įvertinus nagrinėjamą bylą *de facto* būtų išsiaiškinta, ar ginčijama nuostata gali būti taikoma ir turėti precedento galią panašioms ginčams. Paskyrimų tarnybai taip pat naudinga kuo greičiau išsiaiškinti naujosios atostogų tvarkos teisėtumą. Jei tvarka būtų taikoma tik 2014 m., paskesniais metais išliktų papildomo užsitęsusių bylinėjimosi rizika.

21 1966 m. liepos 13 d. Sprendimas *Italija / Taryba ir Komisija* (32/65, EU:C:1966:42, Rinkinys vokiečių kalba, p. 487). Taip pat žr. 1965 m. kovo 31 d. Sprendimą *Macchiorlati Dalmas / Aukščiausioji valdžios institucija* (21/64, EU:C:1965:30, Rinkinys vokiečių kalba, p. 259).

22 Skundžiamo sprendimo 30 punktas ir jame nurodyta Bendrojo Teismo jurisprudencija.

23 1979 m. kovo 6 d. Sprendimas *Simmenthal / Komisija* (92/78, EU:C:1979:53, 41 punktas).

46. Bendros tvarkos nagrinėjimas, beje, nereiškia, kad buvo viršyta ieškovų teisė pateikti netiesioginius skundus. Išsamus naujosios tvarkos vertinimas neperžengia ieškovų argumentų ribų ir nereiškia naujų aplinkybių. Priešingai, ieškovai šioje byloje ne kartą tvirtino, kad kreipsis dėl naujosios atostogų tvarkos taikymo ateinančiais metais. Aplinkybė, kad du ieškovai vėliau jau nedirbo trečiosiose šalyse²⁴, mano nuomone, nėra reikšminga. Be to, kitose bylose ginčyta ir galutinė atostogų tvarka, nes nagrinėjamos dar dvi bylos, susijusios su 2019 m.²⁵. Šiose bylose privalomai turėtų būti aptartas galutinis naujosios tvarkos etapas.

47. Atsižvelgdama į tai, manau, kad nederėtų bylos dėl naujosios teisių į atostogas suteikimo tvarkos išskaidyti į atskiras bylas. Taip būtų be reikalo naudojami ne tik Sąjungos teismų, bet ir bylos šalių ištekliai²⁶.

48. Vadinas, ir apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antrą dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.

49. Jei Teisingumo Teismas nepritartų mano nuomonei, šiuo klausimu būtų galima baigti nagrinėjimą ir grąžinti bylą Bendrajam Teismui. Neatmestina, kad Bendrasis Teismas būtų padaręs kitokią išvadą, jei būtų vertinęs tik pirmąjį pereinamojo laikotarpio nuostatų etapą, t. y. ne tokį reikšmingą priklausančių atostogų sutrumpinimą.

50. Tiesa, toks poelgis man atrodytų netikslingas, nes tik atidėtų sprendimą dėl esminio konflikto. Dėl šios priežasties Teisingumo Teismas taip pat turėtų išnagrinėti ir kitus apeliacinio skundo pagrindus. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad toliau pateiktais argumentais iš esmės daugiausia galima remtis neatsižvelgiant į tai, ar ieškinys Bendrajame Teisme susijęs tik su pereinamojo laikotarpio nuostatomis dėl 2014 m. Tiesa, neatmestina, jog vertinant, ar likusios teisės į atostogas vis dar yra pakankamos, įvairiais naujosios tvarkos etapais būtų gauti skirtingi rezultatai; vis dėlto toliau paaškinsiu, kad nėra pagrindo kvestionuoti kurio nors etapo²⁷.

C. Ieškinio Bendrajame Teisme pagrįstumas (Komisijos apeliacinis skundas ir Tarybos apeliacinio skundo antrasis ir trečiasis pagrindai)

51. Bendrojo Teismo teigimu, naujoji tvarka nesuderinama su pagrindine teise į atostogas. Kita vertus, teismas nenagrinėjo bendrojo vienodo požiūrio principo, teisėtų lūkesčių apsaugos principo ir teisės į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą, kuo taip pat rėmėsi ieškovai.

52. Taigi abiejuose apeliacinio skundo pagrinduose Komisija kritikuoja tam tikrus Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos pagrindinės teisės į atostogas nagrinėjimo aspektus, t. y. tai, kad buvo atsižvelgta į Darbo laiko direktyvą ir suinteresuotųjų asmenų gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo principą, bet neatsižvelgta į kitas ieškovų teises, taip pat požiūrį į teisės aktų leidėjo reguliavimo diskreciją. Tarybos apeliacinio skundo antrasis ir trečiasis pagrindai susiję su panašiais klausimais.

1. Dėl sąsajos su Darbo laiko direktyva

53. Komisijos apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirma dalimi ir Tarybos apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirma dalimi skundžiama tai, kad Bendrasis Teismas atsižvelgė į Darbo laiko direktyvą.

²⁴ Skundžiamo sprendimo 38 punktas.

²⁵ Bylos T-573/19 (*DS ir 718 kitų ieškovų / Komisija ir EIVT*) ir T-576/19 (*DV ir 10 kitų ieškovų / Komisija*) (apie abi skelbiama OL C 357, 2019, p. 38, 39 ir 40).

²⁶ Žr. 2012 m. lapkričio 6 d. Sprendimą *Komisija / Éditions Odile Jacob* (C-553/10 P ir C-554/10 P, EU:C:2012:682, 61 punktas).

²⁷ Žr. šios išvados 121 ir paskesnius punktus.

a) Dėl atsižvelgimo į Darbo laiko direktyvą

54. Tarybos nuomone, Bendrasis Teismas, nusprenddamas, kad prieš Sąjungos institucijas tam tikrais atvejais galima remtis direktyva (šiuo atveju – Darbo laiko direktyva), pirma, neatsižvelgė į jurisprudenciją, pagal kurią direktyvos skirtos valstybėms narėms, o ne Sąjungos institucijoms ar įstaigoms. Dėl šios priežasties direktyvos nuostatos negali būti laikomos nustatančiomis pareigas institucijoms esant jų ir darbuotojų santykiams.

55. Vis dėlto reikia pritarti ieškovams, kad šis argumentas nereikšmingas. Juo ginčijami skundžiamo sprendimo 61 punkte pateikti teiginiai, kurie nepagrindžia sprendimo. Bendrasis Teismas 64 punkte aiškiai nurodė, kad Darbo laiko direktyva negali būti remiamasi nei atskirai, nei kartu su Pareigūnų tarnybos nuostatų 1e straipsnio 2 dalimi²⁸ grindžiant neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, siekiant pripažinti, kad naujasis nuostatų X priedo 6 straipsnis yra netaikytinas.

56. Taigi šis Tarybos argumentas turi būti atmestas.

b) Dėl atsižvelgimo į Chartijos 31 straipsnio 2 dalį, siejamą su Darbo laiko direktyva

57. Antra, Tarybos ir Komisijos nuomone, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą nusprenddamas, kad teisės aktų leidėjas privalo paisyti Darbo laiko direktyvos turinio, nes ji yra paminėta prezidiumo paaiškinimuose dėl Pagrindinių teisių chartijos 31 straipsnio 2 dalies.

58. Iš tiesų Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 70 punkte nusprendė, kad naujasis nuostatų X priedo 6 straipsnis turi būti netaikomas, jeigu paaiškėtų, kad jis nesuderinamas su teise į kasmetines atostogas, kurios pobūdis ir tikslas yra įtvirtinti Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje, siejamoje su Darbo laiko direktyva. Bendrasis Teismas 67–69 punktuose šiuo klausimu remiasi Konvento prezidiumo paaiškinimais, pagal juos Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje įtvirtinama Darbo laiko direktyvos esmė. Sąjungos teisės aktų leidėjas negali nepaisyti šios direktyvos turinio.

59. Šiuose argumentuose padaryta teisės klaida, nes juose klaidingai apibrėžtas ryšys tarp Chartijos 31 straipsnio 2 dalies ir Darbo laiko direktyvos.

60. Tiesa, Konvento paaiškinimuose dėl Chartijos 31 straipsnio 2 dalies nurodyta, kad ši nuostata grindžiama Darbo laiko direktyva. Be to, į šiuos paaiškinimus vadovaujantis Chartijos 52 straipsnio 7 dalimi ir ESS 6 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa reikia deramai atsižvelgti²⁹.

61. Vis dėlto tai nereiškia, kad į Chartijos 31 straipsnio 2 dalį įtraukiama *visa* Darbo laiko direktyva.

62. Kaip teisingai pažymi Komisija, Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje veikiau įtvirtintas tik Darbo laiko direktyvos 7 straipsnyje nustatytas minimalus keturių savaitių atostogų laikotarpis³⁰. Konkrečiau kalbant, Darbo laiko direktyvos 7 straipsnis yra Sąjungos teisės nuostata, kurioje nustatoma tiksliai Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje garantuojamų kasmetinių atostogų trukmė³¹.

28 Šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimą *Europos Komisija / Guido Strack. Peržiūra* (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 43 ir 46 punktai).

29 2018 m. lapkričio 6 d. sprendimai *Bauer ir Willmeroth* (C-569/16 ir C-570/16, EU:C:2018:871, 55 punktas) ir *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften* (C-684/16, EU:C:2018:874, 52 punktas). Taip pat žr. generalinio advokato Y. Bot išvadą sujungtose bylose *TSN ir AKT* (C-609/17 ir C-610/17, EU:C:2019:459, 106 punktas).

30 2011 m. lapkričio 22 d. Sprendimas *KHS* (C-214/10, EU:C:2011:761, 37 punktas), 2014 m. gegužės 22 d. Sprendimas *Lock* (C-539/12, EU:C:2014:351, 14 punktas) ir 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimas *Kreuziger* (C-619/16, EU:C:2018:872, 29 punktas).

31 Žr. 2018 m. lapkričio 6 d. sprendimus *Bauer ir Willmeroth* (C-569/16 ir C-570/16, EU:C:2018:871, 85 punktas) ir *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften* (C-684/16, EU:C:2018:874, 74 punktas).

63. Toks patikslinimas būtinas, nes pačioje Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje kasmetinių mokamų atostogų trukmė, t. y. atostogų užtikrinimo sąlyga, nenurodyta. Taigi atostogų trukmė skiriasi nuo kitų 31 straipsnio 2 dalyje numatytų iš pagrindinės teisės kylančių ir konkrečiai nereglamentuotų garantijų, pavyzdžiui, susijusių su darbo užmokesčio mokėjimu atostogų laikotarpiu ar su naudos gavėjų grupe³².

64. Vadinas, pagrindinė teisė į atostogas priklauso nuo jos patikslinimo norminiame akte, bent jau kiek tai susiję su kasmetinių mokamų atostogų trukme.

65. Ši priklausymas turi įtakos vertinant teisės aktus, kuriuose, kaip nagrinėjamoje naujojoje tvarkoje, nustatoma kasmetinių mokamų atostogų trukmė. Atsižvelgiant į tai, kad toks teisės aktas būtinas siekiant veiksmingai įgyvendinti pagrindinę teisę į atostogas, dėl savo pobūdžio jis negali būti laikomas pagrindinės teisės, kaip tai suprantama pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį, apribojimu, todėl jam nėra tiesiogiai taikomi šioje nuostatoje nurodyti įpareigojimai.

66. Taigi, nors nustatant teisės į atostogas trukmę nereikia jokie pateisinimo pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį, vis dėlto turi būti laikomasi bent proporcingumo principo, kuris yra vienas iš bendrųjų Sąjungos teisės principų. Pagal šį principą reikalaujama, kad Sąjungos institucijų veiksmai neviršytų to, kas tinkama ir būtina atitinkamų teisės aktų teisėtiems tikslams pasiekti, todėl, kai galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia pasirinkti mažiausiai suvaržančią, o sukelti nepatogumai turi būti proporcingi siekiamiems tikslams³³.

67. Visų pirma galutiniam nuostatos tikslų ir trūkumų palyginimui gali būti svarbūs kiti veiksniai, pavyzdžiui, minimalios atostogos pagal Darbo laiko direktyvos 7 straipsnį arba pagrindinės teisės į kasmetines mokamas atostogas esmė. Vis dėlto visa direktyva ir šiuo atveju neatlieka jokie vaidmens.

68. Taigi darytina išvada, jog Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 68 ir 69 punktuose klaidingai rėmėsi prielaida, kad atsižvelgiant į Chartijos 31 straipsnio 2 dalį Sąjungos teisės aktų leidėjas yra saistomas visos Darbo laiko direktyvos.

69. Vis dėlto ši teisės klaida nepagrindžia Komisijos ir Tarybos kaltinimų, nes ji nelemia skundžiamo sprendimo panaikinimo. Bendrasis Teismas savo sprendimo pagrindžia tariamu Darbo laiko direktyvoje nustatytų materialinių garantijų pažeidimu. Jis veikiau atmets ieškovų argumentus, susijusius su įvairiomis Darbo laiko direktyvos nuostatomis.

2. Tikslas gerinti gyvenimo ir darbo sąlygas

70. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antroje dalyje Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas klaidingai aiškino Chartijos 31 straipsnio 2 dalį darydamas prielaidą, jog Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnyje nustatytas kasmetinių atostogų sutrumpinimas nesuderinamas su tariamu principu, kuriuo siekiama pagerinti suinteresuotųjų asmenų gyvenimo ir darbo sąlygas. Toks principas neturi teisinio pagrindo.

71. Taryba savo apeliacinio skundo antrojo pagrindo antroje dalyje taip pat išreiškė nuomonę, kad Bendrasis Teismas suklydo vertindamas Chartijos 31 straipsnio 2 dalies reikšmę. Priešingai, nei teigė Bendrasis Teismas, pagal šią nuostatą siekiama ne pagerinti gyvenimo ir darbo sąlygas, o užtikrinti pakankamą apsaugos lygį visiems darbuotojams Sąjungoje.

32 Žr. 2018 m. lapkričio 6 d. sprendimus *Bauer ir Willmeroth* (C-569/16 ir C-570/16, EU:C:2018:871, 83 ir 84 punktai) ir *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften* (C-684/16, EU:C:2018:874, 72 ir 73 punktai).

33 1990 m. lapkričio 13 d. Sprendimas *Fédesa ir kt.* (C-331/88, EU:C:1990:391, 13 punktas), 1994 m. spalio 5 d. Sprendimas *Crispoltoni ir kt.* (C-133/93, C-300/93 ir C-362/93, EU:C:1994:364, 41 punktas), 2001 m. liepos 12 d. Sprendimas *Jippes ir kt.* (C-189/01, EU:C:2001:420, 81 punktas), 2010 m. kovo 9 d. Sprendimas *ERG ir kt.* (C-379/08 ir C-380/08, EU:C:2010:127, 86 punktas), 2015 m. birželio 16 d. Sprendimas *Gauweiler ir kt.* (C-62/14, EU:C:2015:400, 67 ir 91 punktai) ir 2019 m. balandžio 30 d. Sprendimas *Italija / Taryba (Viduržemio jūros durklažuvų bendras leidžiamas sužvejoti kiekis)* (C-611/17, EU:C:2019:332, 55 punktas).

72. Skundžiamo sprendimo 88 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje numatyta teise į kasmetines atostogas, atsižvelgiant į jos pobūdį, iš principo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas pagerinti darbuotojų gyvenimo ir darbo sąlygas. 90 punkte nurodyta, jog negalima teigti, kad atostogų dienų skaičiaus sumažinimas yra suderinamas su principu, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas pagerinti suinteresuotųjų asmenų gyvenimo ir darbo sąlygas.

73. Šiuo klausimu reikia sutikti su Komisijos ir Tarybos argumentu, kad toks principas nėra aiškiai nurodytas nei Chartijos 31 straipsnio 2 dalies tekste, nei jos paaiškinimuose. Priešingai, visų pirma Taryba teisingai nurodo, kad 31 straipsnis pavadintas „Tinkamos ir teisingos darbo sąlygos“.

74. Vis dėlto Bendrasis Teismas remiasi Sąjungos teise, nes pagal SESV 151 straipsnio pirmą pastraipą Sąjunga, be kita ko, siekia tikslo pagerinti gyvenimo ir darbo sąlygas. Remiantis šiuo teisiniu pagrindu, kuris dabar yra SESV 153 straipsnis, Darbo laiko direktyva, taigi taip pat jos 7 straipsniu, siekiama įgyvendinti šį tikslą. Be to, šiuo tikslu grindžiama Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartija. Šios chartijos 8 punkte nurodyta teisė į mokamas atostogas įtvirtinta skirsnyje, kurio pavadinimas yra „Gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimas“. Remiantis Chartijos paaiškinimais, pagrindinė teisė į atostogas grindžiama, be kita ko, šiais dviem dokumentais.

75. Teisingumo Teismas bent jau yra pripažinęs, kad atostogas reglamentuojančių teisės normų tikslas – pagerinti darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugą³⁴. Omenyje turimos specifinės gyvenimo ir darbo sąlygos.

76. Konkrečiai dėl teisės į atostogas ieškovai teisingai pažymi, kad atostogų trukmė turi būti *laipsniškai* suderinta atsižvelgiant į nacionalinę praktiką³⁵, o tai reiškia tikslą pagerinti.

77. Vadinas, skundžiamo sprendimo 88 punkte pateikta Bendrojo Teismo išvada, kurioje prie teisės į kasmetines atostogas priskiriamas tikslas pagerinti gyvenimo ir darbo sąlygas, nėra teisiškai klaidinga.

78. Kita vertus, Bendrasis Teismas peržengė ribas, 90 punkte kalbėdamas apie principą, nes nei atitinkamuose dokumentuose, nei jurisprudencijoje nėra pagrindo tokiam principui. Taigi tikslui pagerinti gyvenimo ir darbo sąlygas Bendrasis Teismas suteikė tokią svarbą aiškinant pagrindinę teisę į atostogas, kokia jam negali būti suteikta.

79. Vis dėlto keblumų visų pirma kelia Bendrojo Teismo vertinimas, kaip laikomasi šio tikslo. Toks tikslas taip pat negali lemti situacijos, kai priklausančių atostogų sutrumpinimas būtų laikomas pagrindinės teisės į atostogas apribojimu pagal Chartijos 31 straipsnio 2 dalį.

80. Šiuo atveju nereikia nagrinėti, ar SESV 151 straipsniu grindžiamas tikslas pagerinti gyvenimo ir darbo sąlygas yra privalomas Sąjungai nustatant savo tarnautojų įdarbinimo sąlygas. Bendrasis Teismas nevertina Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio pagal SESV 151 straipsnį, o taiko minėtą tikslą atsižvelgdamas į Chartijos 31 straipsnio 2 dalį. Skundžiamo sprendimo 90 punkte konstatuotą pagrindinės teisės į atostogas apribojimą ir atitinkamai būtinybę jį pateisinti pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį Bendrasis Teismas grindžia tuo, kad gyvenimo ir darbo sąlygų pagerinimu negali būti laikomas reikšmingas priklausančių atostogų sutrumpinimas priėmus naują tvarką.

34 1996 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Jungtinė Karalystė / Taryba* (C-84/94, EU:C:1996:431, 59 punktas) ir 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimas *Europos Komisija / Guido Strack. Peržiūra* (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 44 ir 59 punktai).

35 2001 m. birželio 26 d. Sprendimas *BECTU* (C-173/99, EU:C:2001:356, 39 punktas) ir 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimas *Bauer ir Willmeroth* (C-569/16 ir C-570/16, EU:C:2018:871, 82 punktas), taip pat Sprendimas *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften* (C-684/16, EU:C:2018:874, 71 punktas).

81. Vis dėlto, kaip jau paaiškinau, atostogų trukmės patikslinimas norminiuose aktuose nereiškia pagrindinės teisės į atostogas apribojimo, kuri būtina pateisinti pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį. Šis būtinas patikslinimas veikia turi būti vertinamas atsižvelgiant į proporcingumo principą³⁶. Taikant šį principą tikslas pagerinti gyvenimo ir darbo sąlygas atsiskleidžia tik vėliau, būtent nustatant pusiausvyrą tarp teisės akto tikslo ir su teisės aktu susijusios naštos.

82. Jei Chartijos 31 straipsnio 2 dalies aiškinimas, pagal kurį šioje nuostatoje įtvirtintas darbo sąlygų gerinimo principas ir dėl to bet koks darbo sąlygų bloginimas laikytinas šios pagrindinės teisės apribojimu, yra teisės klaida, tokia klaida vis dėlto nereiškia, kad skundžiamas sprendimas turi būti panaikintas. Negalima atmesti galimybės, kad vertinant tokio pažeidimo pateisinimą būtų gautas toks pat rezultatas, kaip ir vertinant šios pagrindinės teisės patikslinimo proporcingumą. Tokiu atveju pakaktų pakeisti Bendrojo Teismo motyvus.

3. Dėl atsižvelgimo į kitus veiksnius, susijusius su pagrindinės teisės į atostogas apribojimu

83. Pirmojo apeliacinio skundo pagrindo trečioje dalyje Komisija ginčija skundžiamo sprendimo 91–96 punktuose pateiktus Bendrojo Teismo teiginius, siekdama paneigti argumentus, prieštaraujančius pagrindinės teisės į atostogas apribojimui. Taryba ir Parlamentas taip pat ginčija šiuos argumentus.

84. Šiuo klausimu taip pat reikia pažymėti, kad Bendrojo Teismo taikytas pagrindinės teisės vertinimo metodas nėra įtikinamas. Šių argumentų ir Bendrojo Teismo teiginių svarba visų pirma turi būti aiškinama atsižvelgiant į pusiausvyros nustatymą.

4. Naujosios tvarkos proporcingumas ir teisės aktų leidėjo diskrecija

85. Taigi vertinant proporcingumą ir visų pirma tikslą pagerinti suinteresuotųjų asmenų gyvenimo ir darbo sąlygas pirmiausia svarbus Komisijos apeliacinio skundo antrasis pagrindas ir Tarybos apeliacinio skundo antrojo pagrindo antra dalis ir trečiasis šio skundo pagrindas.

a) Vertinimo kriterijus

86. Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į tai, jog teisės aktų leidėjas turi plačią diskreciją iš dalies pakeisti Pareigūnų tarnybos nuostatus, o proporcingumo principo pažeidimą galima konstatuoti tik tuomet, jei teisės aktų leidėjas akivaizdžiai viršijo šios diskrecijos ribas.

87. Taryba taip pat pabrėžia būtinybę leisti teisės aktų leidėjui pasiekti kompromisą tiek dėl atostogų, tiek dėl atlyginimo ar darbo laiko, atsižvelgiant į visuomenės pokyčius, socialinę pažangą, mokslo ir technologijų raidą.

88. Vis dėlto Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 100 punkte aiškiai pripažino, kad teisės aktų leidėjas turi plačią diskreciją priimti Pareigūnų tarnybos nuostatus ir bet kada net ir nepalankia linkme pakeisti pareigūnų teises ir pareigas³⁷.

³⁶ Žr. šios išvados 65 ir paskesnius punktus.

³⁷ Žr. 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimą *Centeno Mediavilla ir kt.* / Komisija (C-443/07 P, EU:C:2008:767, 60 punktas) ir 2010 m. kovo 4 d. Sprendimą *Angé Serrano ir kt.* / Parlamentas (C-496/08 P, EU:C:2010:116, 82 punktas).

89. Šis kriterijus atitinka suformuotą jurisprudenciją dėl proporcingumo principo taikymo sąlygų Sąjungos teisėkūros srityje teisminės kontrolės. Įgyvendindamas jam suteiktus įgaliojimus, teisės aktų leidėjas turi didelę diskreciją srityse, kuriose būtina priimti politinius, ekonominius ir socialinius sprendimus ir kuriose privaloma atlikti sudėtingus vertinimus. Nereikia aiškintis, ar tokioje srityje nustatyta priemonė buvo vienintelė galima arba geriausia iš galimų, nes tik akivaizdžiai netinkamas tokios priemonės pobūdis kompetentingų institucijų siekiamo tikslo atžvilgiu gali turėti reikšmės šios priemonės teisėtumui³⁸.

90. Vis dėlto Bendrasis Teismas nenagrinėja naujosios tvarkos tinkamumo, o tik skundžiamo sprendimo 98 ir 100 punktuose įsitikina, kad teisės aktų leidėjas patikrino, ar naujoji tvarka iš tikrųjų atitinka bendrojo intereso tikslus ir, palyginti su siekiamu tikslu, nėra neproporcingi ir neleistini veiksmai, keliantys grėsmę taip užtikrinamų teisių esmei. Visų pirma nagrinėjama, ar teisės aktų leidėjas, kruopščiai ir nešališkai ištyręs visus reikšmingus aspektus, priėmė sprendimą turėdamas visą faktinę informaciją.

91. Tai taip pat iš esmės atitinka jurisprudenciją, nes teisės aktų leidėjas privalo savo sprendimą grįsti objektyviais kriterijais. Be to, vertindamas su įvairiomis galimomis priemonėmis susijusius apribojimus jis privalo išnagrinėti, ar pasirinkta priemone siekiami tikslai gali pateisinti suinteresuotiesiems asmenims sukeltas net ir sunkias neigiamas pasekmes³⁹.

92. Be to, ir pagal ribotą teisminę kontrolę reikalaujama, kad Sąjungos institucijos, priėmusios nagrinėjamą teisės aktą, Teisingumo Teisme galėtų įrodyti, jog aktą priėmė veiksmingai naudodamosi diskrecija, kurią įgyvendinant būtina atsižvelgti į visus situacijai, kurią šiuo aktu siekiama reglamentuoti, svarbius duomenis ir aplinkybes⁴⁰. Iš to matyti, kad Sąjungos institucijos bent turi galėti pateikti ir aiškiai, nedviprasmiškai išdėstyti bazinius duomenis, į kuriuos turėjo būti atsižvelgta pagrįdžiant ginčijamas šio akto priemones ir nuo kurių priklausė jų diskrecijos įgyvendinimas⁴¹.

b) Reikšmingos aplinkybės

93. Minėtų veiksnių vertinimas galiausiai turi lemiamą reikšmę sprendžiant dėl pateiktų apeliacinių skundų, nes skundžiamas sprendimas iš esmės grindžiamas tuo, kad Bendrasis Teismas atmetė atitinkamus institucijų argumentus, t. y. jų argumentus dėl siekiamo išlaidų veiksmingumo ir siekiamo lėšų taupymo, dėl modernizavimo, dėl teisės į papildomas atostogas atsižvelgiant į amžių ir kategoriją, dėl teisės į specialias atostogas poilsui dėl ypač sunkių gyvenimo sąlygų, taip pat dėl tam tikro ekonominio pranašumo, kuriuo naudojasi tarnautojai trečiosiose šalyse.

38 2010 m. birželio 8 d. Sprendimas *Vodafone ir kt.* (C-58/08, EU:C:2010:321, 52 punktas), 2016 m. gegužės 4 d. Sprendimas *Pillbox 38* (C-477/14, EU:C:2016:324, 49 punktas) ir 2019 m. balandžio 30 d. Sprendimas *Italija / Taryba (Viduržemio jūros durklažuvių bendras leidžiamas sužvejoti kiekis)* (C-611/17, EU:C:2019:332, 56 punktas).

39 2010 m. birželio 8 d. Sprendimas *Vodafone ir kt.* (C-58/08, EU:C:2010:321, 53 punktas), 2013 m. spalio 17 d. Sprendimas *Schaible* (C-101/12, EU:C:2013:661, 49 punktas) ir 2019 m. gruodžio 3 d. Sprendimas *Čekijos Respublika / Parlamentas ir Taryba* (C-482/17, EU:C:2019:1035, 79 punktas).

40 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas *Ispanija / Taryba* (C-310/04, EU:C:2006:521, 122 punktas), 2008 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *Afton Chemical* (C-517/07, EU:C:2008:751, 34 punktas), 2018 m. birželio 21 d. Sprendimas *Lenkija / Parlamentas ir Taryba* (C-5/16, EU:C:2018:483, 152 punktas) ir 2019 m. gruodžio 3 d. Sprendimas *Čekijos Respublika / Parlamentas ir Taryba* (C-482/17, EU:C:2019:1035, 81 punktas). Dėl Pareigūnų tarnybos nuostatų pakeitimo šiuo klausimu žr. 2010 m. kovo 4 d. Sprendimą *Angé Serrano ir kt. / Parlamentas* (C-496/08 P, EU:C:2010:116, 86 punktas). Taip pat žr. 2010 m. lapkričio 9 d. Sprendimą *Volker und Markus Schecke ir Eifert* (C-92/09 ir C-93/09, EU:C:2010:662, 78 ir 84 punktai).

41 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas *Ispanija / Taryba* (C-310/04, EU:C:2006:521, 123 punktas), 2018 m. birželio 21 d. Sprendimas *Lenkija / Parlamentas ir Taryba* (C-5/16, EU:C:2018:483, 153 punktas) ir 2019 m. gruodžio 3 d. Sprendimas *Čekijos Respublika / Parlamentas ir Taryba* (C-482/17, EU:C:2019:1035, 81 punktas).

i) Išlaidų veiksmingumas ir lėšų taupymas

94. Skundžiamo sprendimo 102 punkte Bendrasis Teismas atmetė tikslą užtikrinti išlaidų veiksmingumą, susijusį su į trečiąją šalį paskirtais pareigūnais ir tarnautojais, ir tikslą taip taupyti lėšas. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas rėmėsi Darbo laiko direktyvos 4 konstatuojamąja dalimi, pagal kurią pagerinti saugą ir sveikatą neturėtų būti siekiama vien dėl ekonominių priežasčių. Bendrasis Teismas taip pat remiasi tuo, kad, siekiant pateisinti teisės į kasmetines mokamas atostogas, užtikrinamos pagal Chartijos 31 straipsnio 2 dalį, pažeidimą, bet kuriuo atveju negalima remtis argumentais dėl būtinumo apsaugoti Sąjungos finansinius interesus.

95. Kalbant apie pagrindinės teisės į atostogas pažeidimą, pažymėtina, kad atostogų trukmės nustatymas visų pirma negali būti prilyginamas darbo užmokesčio per atostogas apribojimui. Pastarasis yra pagrindinės teisės į mokamas atostogas apribojimas, o atostogų trukmės nustatymas, kaip jau paaškinau⁴², – būtinas pagrindinės teisės patikslinimas. Nustatant būtiną pusiausvyrą reikšmės gali turėti tokie reglamentavimo tikslai, kurie galbūt negalėtų pateisinti apribojimo.

96. Taigi, kadangi finansiniais argumentais negalima remtis prieš garantuotą pagrindinę teisę į darbo užmokesčių per atostogas⁴³, nustatant teisių į atostogas apimtį turi egzistuoti galimybė pirmiausia atsižvelgti į darbdaviams tenkančią našą. Darbo santykiai, kurių dalis yra teisė į atostogas, abipusiškai grindžiami išlaidų ir naudos balansu. Darbdaviui teisės į atostogas reiškia išlaidas, todėl tai yra finansinis aspektas, į kurį negalima nekreipti dėmesio.

97. Didesnę reikšmę turi veiksminga darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga, kurios neturėtų nusverti vien ekonominiai sumetimai⁴⁴. Vis dėlto vargu ar galima teigti, kad bet koks priklausančių atostogų sutrumpinimas neišvengiamai pakenktų saugai ir sveikatos apsaugai. Tai juo labiau taikytina tuo atveju, kai trumpinamos atostogos, kurių nustatyta trukmė buvo daugiau nei du kartus ilgesnė už minimalias atostogas pagal Darbo laiko direktyvos 7 straipsnį ir gerokai ilgesnė už kitiems Sąjungos tarnautojams priklausančių atostogų trukmę.

98. Taigi visiškai atmetant tikslą užtikrinti išlaidų veiksmingumą ir taupyti lėšas skundžiamo sprendimo 102 punkte padaryta teisės klaida.

ii) Modernizavimas

99. Antrasis naujosios tvarkos tikslas yra modernizuoti trečiosiose šalyse dirbančio personalo darbo sąlygas.

100. Bendrasis Teismas šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 106 punkte atmetė teiginį, kad šių atostogų sutrumpinimą pateisina oro eismo raida ir galimybė plačiau naudoti komunikaciją internetu. Kalbant apie oro eismą, tai gali turėti įtakos daugiausia kelionei skirtam laikui. Geresnės ryšio priemonės nėra susijusios su teise į atostogas.

⁴² Žr. šios išvados 65–67 punktus.

⁴³ 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimas *Europos Komisija / Guido Strack Peržiūra* (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 52–55 punktai).

⁴⁴ 2001 m. birželio 26 d. Sprendimas *BECTU* (C-173/99, EU:C:2001:356, 59 punktas) ir 2019 m. gegužės 14 d. Sprendimas *CCOO* (C-55/18, EU:C:2019:402, 66 punktas).

101. Vis dėlto Bendrasis Teismas neįvertino, kad suinteresuotųjų asmenų atostogos dar labiau nei kitų Sąjungos tarnautojų atostogos yra skirtos ryšiui su tėvyne išsaugoti. Tai esminis skirtumas nuo bendrosios jurisprudencijos atostogų klausimais. Ši jurisprudencija grindžiama prielaida, kad darbuotojai paprastai dirba savo tėvynėje ir gali naudotis atostogomis vien poilsio ir laisvalaikio tikslais. Ryšiui su tėvyne svarbūs dažnesni ir įperkamesni skrydžių maršrutai. Jie suteikia galimybę dažniau grįžti į tėvynę. Be to, jie gali sutrumpinti faktinį kelionės laiką, neatsižvelgiant į kelionei skirtą laiką, todėl lieka daugiau laiko pačioms atostogoms.

102. Ta pačia mintimi galiausiai grindžiamas argumentas dėl komunikacijos internetu. Anksčiau vienintelė galimybė buvo brangus ir galbūt prastos kokybės telefono ryšys ir komunikacija paštu, o šiandien sąlygos išsaugoti ryšį su tėvyne kur kas geresnės dėl komunikacijos internetu, pavyzdžiui, naudojantis vaizdo skambučiais. Nors toks komunikacijos palengvinimas negali visiškai pakeisti asmeninio ryšio, vis dėlto šiek tiek sumažina jo būtinybę.

103. Taigi negalima visiškai atmesti šių minčių.

104. Skundžiamo sprendimo 107 punkte Bendrasis Teismas taip pat atmetė argumentą, kad naują tvarka siekiama atsižvelgti į mažų Sąjungos atstovybių, kurių veikimui kyla pavojus dėl pernelyg ilgo nebuvimo darbe atostogaujant, poreikius. Jo nuomone, nėra akivaizdu, kad dėl šios priežasties turėtų būti sumažintos visų atstovybių darbuotojų teisės į atostogas, taip pat neįrodyta, kad tai yra vienintelis galimas sprendimas.

105. Vis dėlto atitinkamų tarnybų funkcionavimas iš tiesų visada yra vienas iš pusiausvyros, kurią reikia nustatyti atsižvelgiant į atostogų apimtį, elementų. Nustatant pusiausvyrą negalima nepaisyti aplinkybės, kad dėl nebuvimo darbe atostogaujant ypač nukentčia mažesnės atstovybės.

106. Taigi skundžiamo sprendimo 106 ir 107 punktuose taip pat padaryta teisės klaida.

iii) Teisė į papildomas atostogas atsižvelgiant į amžių ir priskyrimo lygį

107. Skundžiamo sprendimo 109 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad teisės aktų leidėjas akivaizdžiai neatsižvelgė į aplinkybę, jog pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 57 straipsnį atostogos Sąjungos teritorijoje dirbantiems pareigūnams ir tarnautojams atsižvelgiant į jų amžių ir priskyrimo lygį didinamos nuo 24 iki 30 darbo dienų.

108. Atrodo, kad Bendrasis Teismas šiuo klausimu daro prielaidą, jog trečiosiose šalyse dirbantys tarnautojai neturi teisės į šias papildomas atostogas.

109. Tiesa, Pareigūnų tarnybos nuostatų X priede nėra jokios aiškios nuorodos į 57 straipsnį. Vis dėlto iš Komisijos pateiktų 57 straipsnio įgyvendinimo taisyklių matyti, kad suinteresuotieji asmenys 2016 m. pasibaigus pereinamajam laikotarpiui pasinaudojo šiomis papildomomis atostogų dienomis⁴⁵.

110. Taigi Bendrasis Teismas šia išvada skundžiamo sprendimo 109 punkte iškraipė Komisijos argumentą. Vertinant visgi turėjo būti atsižvelgta ir į šias teises į atostogas.

45 2017 m. lapkričio 13 d. Komisijos atsakymo į Bendrojo Teismo klausimus R.9 priedas (priedų p. 57).

iv) Atostogos poilsiiui dėl ypač sunkių gyvenimo sąlygų

111. Tiesa, atrodo, kad Bendrasis Teismas neatmeta, jog atostogų sutrumpinimą iš esmės galėtų kompensuoti galimybė gauti specialias iki 15 dienų trukmės atostogas poilsiiui dėl ypač sunkių gyvenimo tarnybos vietoje sąlygų pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 8 straipsnio 1 dalį ir 9 straipsnio 2 dalį. Vis dėlto skundžiamo sprendimo 110 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad teisės aktų leidėjas akivaizdžiai nesiekė išsiaiškinti, ar šios specialios atostogos poilsiiui užtikrina pakankamą sveikatos apsaugą ir saugą. Atrodo, kad Bendrasis Teismas daro prielaidą, jog šios atostogos poilsiiui suteikiamos tik išimtiniais atvejais specialiu motyvuotu sprendimu.

112. Vis dėlto tokia prielaida iškraipo Komisijos pateiktą informaciją apie šių teisės normų taikymo tvarką. Konkreti tokių specialių atostogų poilsiiui trukmė nustatoma dėl kiekvienos vietovės atsižvelgiant į vietos aplinkybes⁴⁶.

113. Pavyzdžiui, pagal šias teisės normas 2013 m. Afganistane turėjo būti suteikiamos penkiolikos dienų, Haityje – dvylikos dienų, o Dramblio Kaulo Krante – šešių dienų trukmės specialios atostogos poilsiiui⁴⁷. Vienoms poilsiiui skirtoms atostogoms kartu skiriamos ne mažiau kaip dvi dienos kelionei⁴⁸ ir, atsižvelgiant į specialių atostogų poilsiiui trukmę, jas leidžiama padalyti į du, bet ne daugiau kaip penkis laikotarpius. Pirmiau minėtų vietovių paskirties vieta laikoma Briuselis. Kai kurių Pietryčių Azijos vietovių paskirties vieta nustatytas Puketas (Tailandas). Atrodo, kad paskirties vietos visų pirma yra svarbios kelionės išlaidų kompensavimui, tačiau tarnautojai neprivalo ten praleisti specialių atostogų poilsiiui⁴⁹.

114. Kalbant apie skundžiamo sprendimo 93 punkte akcentuotą mintį, kad specialios atostogos poilsiiui turi būti derinamos su mokymais, ši aplinkybė nesumažina rekreacinio tokių atostogų pobūdžio, nes, kaip nurodė Taryba, mokymai turi būti rengiami prieš arba po atostogų.

115. Taigi neginčijama, kad, kitaip, nei mano ieškovai, specialiomis atostogomis poilsiiui taip pat gali būti įgyvendinamos kasmetinių atostogų funkcijos. Dėl šios priežasties Bendrasis Teismas turėjo į jas atsižvelgti vertindamas naująją tvarką ir visų pirma nustatytą pusiausvyrą.

v) Ekonominiai pranašumai

116. Vis dėlto Bendrasis Teismas, priešingai, nei mano Komisija, Taryba ir Parlamentas, skundžiamo sprendimo 94 ir 95 punktuose teisingai atsisakė atsižvelgti į įvairias ekonomines suinteresuotųjų asmenų privilegijas. Nors tai taip pat yra gyvenimo ir darbo sąlygos, ekonominiai pranašumai negali kompensuoti prarastų atostogų⁵⁰. Nors užmokestis už atostogas garantuojamas kaip pagrindinė teisė, rūpinantis veiksminga darbuotojo sauga ir sveikatos apsauga turi būti užtikrinta, kad darbuotojas paprastai galėtų gerai pailsėti⁵¹. Ekonominė kompensacija svarbi tik tuo atveju, kai, nutrūkus darbo santykiams nebegalima *de facto* pasinaudoti atostogomis⁵².

46 Žr. 2013 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimą dėl kasmetinių atostogų administravimo pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 8 straipsnį (2017 m. lapkričio 13 d. Komisijos atsakymo į Bendrojo Teismo klausimus R.1 priedas) ir 2012 m. liepos 25 d. Europos išorės veiksmų tarnybos administracijos generalinio direktoriaus sprendimą (Komisijos atsakymo R.3 priedas).

47 2012 m. liepos 25 d. Europos išorės veiksmų tarnybos administracijos generalinio direktoriaus sprendimas (žr. šios išvados 46 išnašą).

48 2013 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimo 5 straipsnis (žr. šios išvados 46 išnašą).

49 Žr. 2013 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimo 4 straipsnį (žr. šios išvados 46 išnašą).

50 Šiuo klausimu žr. 2006 m. balandžio 6 d. Sprendimą *Federatie Nederlandse Vakbeweging* (C-124/05, EU:C:2006:244, 32 punktas).

51 2006 m. balandžio 6 d. Sprendimas *Federatie Nederlandse Vakbeweging* (C-124/05, EU:C:2006:244, 29 punktas).

52 2009 m. sausio 20 d. Sprendimas *Schultz-Hoff ir kt.* (C-350/06 ir C-520/06, EU:C:2009:18, 56 punktas).

c) Tarpinė išvada

117. Taigi reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas, tikrindamas proporcingumo principo taikymą, neatsižvelgė į svarbius veiksnius. Šios teisės klaidos susijusios su Bendrojo Teismo sprendimo dėl Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo ir dėl ginčijamo sprendimo pagrindu.

118. Dėl šios priežasties skundžiamas sprendimas turi būti panaikintas.

VI. Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

119. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, jei Teisingumo Teismas panaikina Bendrojo Teismo sprendimą, jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

120. Kiek tai susiję su Bendrojo Teismo nagrinėtu ieškinio pagrindu, šioje bylos stadijoje galima priimti galutinį sprendimą.

121. Pirmiau nurodyti veiksniai, į kuriuos Bendrasis Teismas klaidingai neatsižvelgė, yra svarbūs pateisinimo elementai, kuriuos teisės aktų leidėjas bent jau iš dalies nurodė pateikdamas naujosios tvarkos motyvus. Vykstant teismo procesui susijusios institucijos pakankamai paaiškino šiuos motyvus vadovaudamasi pirmiau nurodyta jurisprudencija⁵³.

122. Tikslai užtikrinti išlaidų veiksmingumą, taupyti lėšas ir modernizuoti yra teisėti. Naujoji tvarka gali padėti pasiekti šiuos tikslus. Nėra akivaizdžių kitų mažiau ribojančių priemonių.

123. Kalbant apie pranašumų ir trūkumų pusiausvyrą, jau aptarti veiksniai sumažina trūkumų suinteresuotiems tarnautojams svarbą⁵⁴.

124. Atkreiptinas dėmesys į specialias atostogas poilsiui pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 8 straipsnį, kurios visų pirma suteikia galimybę patenkinti dėl ypač sudėtingų gyvenimo sąlygų padidėjusius atostogų poreikius. Taip pat reikia pažymėti, kad galiojanti atostogų trukmė vis dar gerokai viršija Darbo laiko direktyvos 7 straipsnyje nustatytas minimalias atostogas ir bent iš dalies dėl specialių atostogų poilsiui ir papildomų dienų kelionei taip pat viršija likusių Sąjungos tarnautojų, kurių dauguma taip pat dirba už savo kilmės šalies ribų, atostogas.

125. Be to, laipsniškas naujosios tvarkos įvedimas per trejų metų laikotarpį taip pat sušvelnino jos padarinius.

126. Tikslas pagerinti gyvenimo ir darbo sąlygas nekelia abejonių dėl naujosios tvarkos priimtimumo. Tiesa, Bendrasis Teismas teisingai konstatavo, kad atostogų sutrumpinimas negali būti laikomas suinteresuotųjų asmenų gyvenimo ir darbo sąlygų pagerinimu.

127. Vis dėlto, kaip skundžiamo sprendimo 90 punkte pažymėjo pats Bendrasis Teismas, šis tikslas negali būti aiškinamas kaip draudžiantis bet kokią darbuotojų teisių apribojimą. Tikslas pagerinti gyvenimo ir darbo sąlygas veikia turi būti suprantamas plačiai, nes darbuotojų teisių įgyvendinimas galiausiai taip pat priklauso nuo bendro darbo rinkos konteksto.

⁵³ Žr. šios išvados 92 punktą.

⁵⁴ Žr. šios išvados 99 ir paskesnius punktus.

128. Nagrinėjamu atveju reikia pridurti, kad palankios suinteresuotųjų asmenų gyvenimo ir darbo sąlygos būtų kuriamos Europos mokesčių mokėtojų gyvenimo ir darbo sąlygų sąskaita. Be to, pastarieji vidutiniškai turi daug mažiau atostogų.

129. Dėl šios priežasties teisės aktų leidėjui ir įgyvendinant tikslą gerinti darbuotojų gyvenimo ir darbo sąlygas turi būti suteikta didelė diskrecija, kurią Sąjungos teismai turėtų iš esmės tikrinti tik dėl akivaizdžių vertinimo klaidų⁵⁵.

130. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, teisės aktų leidėjas negali būti kaltinamas akivaizdžia vertinimo klaida nustatant pusiausvyrą tarp naująja tvarka kuriamos naštos ir jos teikiamos naudos.

131. Dėl šios priežasties šį ieškinio pagrindą reikia atmesti.

132. Minėta išvada būtų teisinga tik tuo atveju, jei neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo dalykas apsiribotų pirmuoju naujosios tvarkos etapu⁵⁶, t. y. Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio pirmos pastraipos pirma įtrauka. Pagal šią nuostatą suinteresuotiesiems asmenims 2014 m. dar lieka gerokai daugiau atostogų dienų nei vėlesniais metais.

133. Kaip teisingai pažymi Komisija, Bendrasis Teismas šioje byloje⁵⁷ dar nėra išreiškęs savo nuomonės dėl likusių ieškinio pagrindų, t. y. dėl to, ar naująja tvarka laikomasi bendrojo vienodo požiūrio principo, teisėtų lūkesčių apsaugos principo ir teisės į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą. Atsižvelgiant į tai, šioje bylos stadijoje negalima priimti sprendimo – priešingai, nei, beje, nurododama motyvų, reikalauja Taryba, – todėl byla, kaip reikalauja Komisija, turi būti grąžinta Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl minėtų pagrindų.

VII. Bylinėjimosi išlaidos

134. Pagal Procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą byloje, jis sprendžia bylinėjimosi išlaidų klausimą. Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamu atveju taip nėra, bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimas atidedamas.

VIII. Išvada

135. Taigi siūlau Teisingumo Teismui priimti tokį sprendimą:

- 1) Atmesti Europos Sąjungos Tarybos priešpriešinį apeliacinį skundą byloje C-119/19 P kaip nepriimtina.
- 2) Panaikinti 2018 m. gruodžio 4 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Carreras Sequeros ir kt.* / Komisija (T-518/16, EU:T:2018:873).
- 3) Atmesti pirmąjį ieškinio byloje *Carreras Sequeros ir kt.* / Komisija (T-518/16) pagrindą dėl tariamo teisės į kasmetines atostogas specifinio pobūdžio ir tikslo pažeidimo.
- 4) Grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą dėl likusių ieškinio pagrindų.

⁵⁵ Šiuo klausimu žr. 1997 m. gegužės 13 d. Sprendimą *Vokietija / Parlamentas ir Taryba* (Indėlių garantija) (C-233/94, EU:C:1997:231, 48 punktas) dėl vartotojų apsaugos, taip pat 1998 m. liepos 14 d. Sprendimą *Bettati* (C-341/95, EU:C:1998:353, 35 punktas) ir 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Associazione Italia Nostra Onlus* (C-444/15, EU:C:2016:978, 46 punktas) dėl siekiamo aukšto aplinkos apsaugos lygio.

⁵⁶ Žr. šios išvados 49 ir 50 punktus.

⁵⁷ Žr. 2018 m. gruodžio 4 d. tos pačios Bendrojo Teismo kolegijos sprendimą *Janoha ir kt.* / Komisija (T-517/16, nepaskelbta Rink., EU:T:2018:874).

- 5) Atmesti likusią Tarybos apeliacinio skundo byloje C-126/19 P dalį.
- 6) Atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.